

บทความพิเศษ

จาก Media Monitor สู่ Media Alert จากยุคการศึกษาวิเคราะห์
เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอ สู่ยุคการศึกษาวิเคราะห์ การสื่อสาร
ของสื่อมวลชนและการสื่อสารออนไลน์ของสื่อและสังคม

The Transition from Media Monitor to Media Alert from
the era of studying the analysis of media content to
the era of researching the analysis of online and social
media communications

เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์¹

Uajit Virojtrairatt²

Received 22 December 2022

Revises 29 February 2022

Accepted 30 December 2022

บทนำ

“เผื่อระวังสื่อเพราะสื่อเผื่อระวังสังคม” สโลแกนของ โครงการศึกษา
และเผื่อระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม หรือมีเดียมอนิเตอร์ (Media Monitor)
ที่ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2548-2559 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณการ

¹ ผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ / ที่ปรึกษาโครงการ Media Alert / กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

² Media Monitor Project Director and Advisor to the Media Alert Project / Thai Media Fund

ดำเนินการจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ตลอด
ระยะเวลาดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วม 11 ปี

ที่มาของโครงการมีเดียมอนิเตอร์

มีเดียมอนิเตอร์มีที่มาจากรายงานการวิจัยเรื่อง กลไกการตรวจสอบสื่อ
ภาคประชาชน โดย วิลาสินี พิพิพิธกุล (Phiphitkul, 2004) อาจารย์ประจำคณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การ
สร้างสารสนเทศที่มีคุณภาพและการตรวจสอบโดยสังคม ภายใต้ชุดงานวิจัยใน
โครงการปฏิรูประบบสื่อที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) (Media Reform Research Team, 2004) ที่จัดทำขึ้นเพื่อ
สร้างองค์ความรู้ใหม่กับภาคต่าง ๆ ในสังคม เพื่อรองรับการปฏิรูปสื่อทั้งใน
ระดับโครงสร้าง และระดับสถาบัน โดยอ้างอิงสถานการณ์สื่อมวลชนใน
ประเทศไทยในขณะนั้น ที่แม้จะมีมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจาย
เสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อ
ประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนใน
ระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ
และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม”
(Chaisan, 2003) แต่สภาพสื่อมวลชนไทยในช่วงเวลาดังกล่าวยังมีปัญหาทั้งใน
ระดับโครงสร้าง ปัญหาด้านจริยธรรม และการขาดกลไกในการเชื่อมโยงความ
ต้องการของสังคมกับการทำงานของสื่ออย่างเพียงพอ

สาระสำคัญของงานวิจัยเรื่องกลไกการตรวจสอบสื่อภาคประชาชน
ในส่วน ข้อเสนอแนะทางนโยบาย (Media Reform Research Team, 2004)

สรุปว่า รูปแบบและแนวทางการตรวจสอบสื่อขององค์กรภาคประชาชนในประเทศไทยที่จะมีประสิทธิผลสูงควรจะมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

การจัดองค์กร เป็นองค์กรที่มีการตรวจสอบสื่อเป็นบทบาทหลักขององค์กร มีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน และเจ้าหน้าที่มีขอบเขตความรับผิดชอบ และคำตอบแทนประจำ มีกรรมการที่ปรึกษาและมีคณะทำงานแยกออกจากกัน โดยให้กรรมการที่ปรึกษามีบทบาทด้านติดตามทบทวนนโยบายและผลงาน ให้คำปรึกษา และตรวจสอบประสิทธิภาพ ความโปร่งใสของคณะทำงาน

แนวทางการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบสื่อ มีการติดตามตรวจสอบสื่อเป็นประจำต่อเนื่อง และต้องรายงานผลให้ผู้บริโภคทราบในวงกว้าง รวมทั้งมีการตรวจสอบสื่อหลากหลายประเภท อีกทั้งควรมีกระบวนการควบคุมคุณภาพทางวิชาการ และกระบวนการสรรหาวิธีการในการนำเสนอเกี่ยวกับประเด็นสื่อที่เลือกตรวจสอบก่อนเผยแพร่ รวมทั้งควรมีการจัดเวทีสาธารณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ประเด็นต่าง ๆ ที่ถูกตรวจสอบได้เป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันในสาธารณะ

การประสานงานและสร้างเครือข่าย มีการสร้างเครือข่ายการตรวจสอบกับองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ เพื่อให้องค์ความรู้ต่าง ๆ หลากหลาย และถูกต้อง เช่น องค์กรด้านเด็กและเยาวชน องค์กรสตรี องค์กรชุมชน องค์กรสุขภาพ สภาทนายความ มีการประสานกับองค์กรพัฒนาวิชาชีพด้านสื่อ สถาบันวิชาการ เช่น คณะนิติศาสตร์ในทุกสถาบันทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดการขยายงาน สร้างเครือข่ายความเคลื่อนไหว หาสมาชิกและอาสาสมัครเพิ่มเติมมีช่องทางเชื่อมต่อกับองค์กรอิสระที่มีบทบาทปกป้องคุ้มครอง

ผลประโยชน์ของสาธารณะ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ฯลฯ ทั้งนี้ ประเด็นในการตรวจสอบควรมีทั้งประเด็นในเชิงโครงสร้าง เช่น ความเป็นเจ้าของ และที่มาของรายได้ต่าง ๆ ของสื่อ รวมทั้งรายได้จากการโฆษณา ตลอดจนประเด็นในเชิงเนื้อหา เช่น ความเป็นกลางทางการเมือง การนำเสนอแนวความคิดที่หลากหลาย ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคนกลุ่มต่าง ๆ เช่น คนกลุ่มน้อย เป็นต้น

จากงานวิจัยสู่ปฏิบัติการของงานโครงการ

คณะผู้ร่วมทำงานโครงการวิจัย “การปฏิรูประบบสื่อ” หรือกันว่างานวิจัยชิ้นไหนที่พอจะมีความเป็นไปได้ในการนำมาขับเคลื่อนให้เป็นจริงได้พบว่า มี 2 เรื่อง และ 1 ในนั้น คือ การผลักดันให้เกิดกลไกการตรวจสอบหรือเฝ้าระวังสื่อจากภาคประชาชน ในขณะที่ รศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ได้กล่าวถึงการตรวจสอบการทำงานของสื่อว่า “...สถานการณ์ในเมืองไทยขณะนั้นยังไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานใดเลยที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของสื่อมวลชนอย่างจริงจัง ที่พอมีก็ทำเป็นรายกรณี หรือถ้าทำต่อเนื่องก็เป็นในเชิงประเด็นโดยบางองค์กร...” (Wangwiwatana, 2015)

ด้วยเหตุนี้ โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม หรือ มีเดียมอนิเตอร์ จึงเกิดขึ้น โดยในช่วง เมษายน พ.ศ. 2548 ถึงมิถุนายน พ.ศ. 2550 เป็นการดำเนินงานภายใต้แผนงานพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี (HPP) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จากนั้นในช่วง สิงหาคม พ.ศ. 2550 จนกระทั่งปิดโครงการในช่วงกลางปี พ.ศ. 2559 เป็นการได้รับการสนับสนุนตรงจาก สสส. อย่างต่อเนื่อง มีเดียมอนิเตอร์มีโครงสร้างการ

ดำเนินงานที่ประกอบด้วยคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการวิชาการและที่
ปรึกษาคณะกรรมการวิชาการ โดยมีผู้อำนวยการรับผิดชอบนำแนวนโยบายและ
มติของคณะกรรมการฯ มาดำเนินการ ทั้งนี้ โดยมีศาสตราจารย์เกียรติคุณนาย
แพทย์ ประเวศ วะสี กรรมการนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิ (Wangwiwatana, 2015)

ผลผลิตงานการเฝ้าระวังและศึกษาวิเคราะห์สื่อของมีเดียมอนิเตอร์

ตลอดระยะเวลาาร่วม 11 ปี (พ.ศ. 2548-2559) โครงการมีเดีย
มอนิเตอร์ผลิตผลงานการศึกษาได้ทั้งสิ้น 96 เรื่อง เมื่อจัดกลุ่มเนื้อหาแล้ว พบว่า
การศึกษาในกลุ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ “บทบาทหน้าที่ จริยธรรม และความ
รับผิดชอบของสื่อ” มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 25 เรื่อง รองลงมาเป็นการศึกษา
ในกลุ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ “การเมือง การชุมนุมและความขัดแย้งทางการเมือง การ
เลือกตั้ง” จำนวน 20 เรื่อง

นอกนั้นเป็นการศึกษาที่จัดเป็นกลุ่มเนื้อหาอื่น ๆ ในประเด็นที่
หลากหลาย ได้แก่ “การให้ความหมายของสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น ความงาม
ความเชื่อกี๊ เพศและอคติทางเพศ ความเหลื่อมล้ำ โหราศาสตร์และไสยศาสตร์”
“รูปแบบและเนื้อหารายการประเภทต่าง ๆ” “การโฆษณาตรง การโฆษณาแฝง
การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” “การพนันและการชิงโชคในช่วงการแข่งขัน
ฟุตบอลโลก ฟุตบอลยูโร” “รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก” “สื่อสังคม สื่อ
ออนไลน์ การข้ามสื่อ” “การสื่อสารตลาดออนไลน์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”
รวมทั้ง การศึกษาโดยนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อ “การกำหนดวาระข่าวสาร
แบบข้ามสื่อกับการใช้ข้อมูลจากผู้ใช้สื่อเพื่อการขับเคลื่อนประเด็นทางสังคม”
 เป็นต้น

อาจสรุปได้ว่า หัวเรื่องหรือประเด็นการศึกษา สะท้อนสภาพสื่อและสังคม เพราะนับตั้งแต่ช่วงเริ่มโครงการปี พ.ศ. 2548 ถึงช่วงปี พ.ศ. 2557 ที่มีการรัฐประหารในเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยอยู่ในภาวะความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง การรายงานสถานการณ์ทางการเมืองของสื่อ และเมื่อประเทศไทยมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยในช่วงปลายปี พ.ศ. 2554 มีการจัดกลุ่มผู้รับใบอนุญาต มีการออกประกาศต่าง ๆ ด้านเนื้อหารายการโทรทัศน์ มีเดียมอนิเตอร์จึงมีการศึกษาในเนื้อหาเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะรายการข่าว ละคร รายการสำหรับเด็ก รวมไปถึงการศึกษาที่มีหัวข้อเกี่ยวกับสถานการณ์สำคัญทางสังคม เช่น การศึกษาเรื่อง “ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่สะท้อนผ่านฟรีทีวีในวิกฤตน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2554” การศึกษาเรื่อง “การรายงานเหตุการณ์การระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและทำนน้ำสาทรเมื่อสิงหาคม พ.ศ. 2558” เป็นต้น

หลังจากโครงการมีเดียมอนิเตอร์ปิดตัวลงในปี พ.ศ. 2559 ทาง สสส. ได้แจ้งให้โครงการจัดส่งไฟล์ข้อมูลที่รวบรวมรายงานผลการศึกษาและงานการขยายผลทั้งหมดของมีเดียมอนิเตอร์ เพื่อนำขึ้นเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลสื่อสร้างสรรค์เพื่อสุขภาพ หรือ Healthy Media Hub แต่มีการเผยแพร่รายงานการศึกษาของโครงการบนเว็บไซต์ดังกล่าวบางส่วนเท่านั้น จากการสืบค้นพบว่ามียานวนน้อยกว่า 20 เรื่อง (Healthy Media Hub, n.d.)

รศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ที่ปรึกษาโครงการ **วิเคราะห์การทำงานของโครงการมีเดียมอนิเตอร์ ในช่วง 11 ปี** โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วง 3 ปีแรก เน้นความเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการศึกษาและ

ความน่าเชื่อถือทางวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางการทำงานในเวลาต่อมา ช่วง 3 ปี
ต่อมา เริ่มขยายการทำงานที่ขยายวงไปสู่เครือข่ายต่าง ๆ มากขึ้น เป็นการทำงาน
ในประเด็นที่ต้องการความรวดเร็ว สร้างเพื่อนกลุ่มงานเชิงประเด็น เพื่อ
ขับเคลื่อนงานต่อในสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น กลุ่มสถาบันสื่อเด็ก กลุ่มคุ้มครอง
ผู้บริโภค สถาบันที่ขับเคลื่อนเชิงนโยบายเรื่องอาหาร กลุ่มวิจัยเรื่องสุรา เป็นต้น
ช่วงที่ 3 ช่วงสุดท้ายของโครงการ ก็ยับยั้งทิศทางการทำงาน โดยพยายามผลักดัน
ให้โครงการได้เข้าไปสู่ระบบหลักของสังคมที่ทำงานด้านการพัฒนาสื่อ
จึงออกแบบการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีบทบาทด้านนี้ เช่น ส่วนงาน
คุ้มครองผู้บริโภค กสทช. หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยมีนักวิชาการจาก
สถาบันการศึกษาร่วมทำงานด้วย ..." (Wangwiwatana, 2015)

ผลลัพธ์จากการดำเนินงานของโครงการมีเดียมอนิเตอร์

หากถามว่า ผลงานการศึกษา รวมทั้ง ความพยายามในการขยายผล
จากงานการศึกษา สร้างผลลัพธ์ได้บ้าง อาจสรุปได้ดังนี้

1. สร้างนวัตกรรมเชิงวิธีวิทยาการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ เป็น
องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายงานผลการศึกษา ทั้งเป็นการบันทึกข้อมูลเหตุการณ์
โดยนำเผยแพร่ต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ในการปฏิบัติการงานศึกษา
วิเคราะห์สื่อ ร่วมกับภาควิชาทำงานในประเด็นที่เป็นความสนใจ หรือ เป็นบทบาท
หน้าที่ของหน่วยงานภาคี

2. สร้างองค์ความรู้และข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อใช้อ้างอิง มีการนำผล
การศึกษาของมีเดียมอนิเตอร์ไปใช้ประโยชน์ในงานการศึกษาวิจัย การเรียนการ

สอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การจัดทำโครงการ การจัดทำรายงานของ
หน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งองค์การอิสระที่กำกับดูแลสื่อ คือ กสทช.

**3. สร้างและขยายงานการเฝ้าระวังและศึกษาวิเคราะห์สื่อให้เพิ่ม
มากขึ้นในสังคม** ก่อนปี พ.ศ. 2548 ไม่พบหรือปรากฏกลไกหรือเนื้อหา
ลักษณะนี้ในสังคมไทย ในขณะที่ปัจจุบันพบมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี โดยเฉพาะ
เมื่อมีหน่วยงานสนใจดำเนินการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ ในประเด็นที่เกี่ยวกับ
บทบาทหน้าที่และเนื้อหาของหน่วยงานด้านต่าง ๆ เช่น การพนัน สุขภาพ
คุ้มครองผู้บริโภค ความรุนแรงต่อเด็กต่อผู้หญิง อาชญากรรมทางไซเบอร์ ฯลฯ

**4. สร้างความสนใจและการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย/ แนวคิด/
ปฏิบัติการ** ในหน่วยงานภาครัฐ องค์กรกำกับดูแลสื่อ องค์กรวิชาชีพสื่อ องค์กร
สื่อ เช่น การนำผลการศึกษาไปขับเคลื่อนเพื่อให้ กสทช.ออกประกาศหรือ
ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโฆษณาอาหารและเครื่องดื่มในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
การนำผลการศึกษาไปปรับการกำกับดูแลการโฆษณาวัตถุอันตรายและ
สารเคมีทางการเกษตร ด้วยกระบวนการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น

**5. สร้างผู้มีทักษะในงานการเฝ้าระวังและศึกษาวิเคราะห์สื่อ ที่ไป
ขยายผลในงานด้านวิชาการ วิชาชีพ ระยะเวลา**รวม 11 ปี การทำงานของ
มีเดียมอนิเตอร์ มีผู้ร่วมงาน ทั้งที่เป็นบุคลากรโครงการ และผู้ร่วมงานบาง
ประเด็น บางช่วงเวลา เป็นจำนวนรวม 100 คน ที่สามารถนำประสบการณ์ และ
ทักษะการทำงาน การร่วมงาน ไปใช้ในการทำหน้าที่การงานต่อไป

การปิดตัวของโครงการมีเดียมอนิเตอร์

ในการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2559 มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา เมื่อ 14 มีนาคม พ.ศ. 2559 เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิผู้อำนวยการโครงการมีเดียมอนิเตอร์ ได้เสนอขอปิดโครงการ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิมีมติเห็นชอบ โดยเหตุผลที่เสนอปิดโครงการ คือ

1. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการศึกษาวิเคราะห์สื่อ และด้วยข้อจำกัดของโครงการทำงานแบบได้รับทุนอุดหนุนปีต่อปี ทำให้ผู้ทำงานที่มีประสบการณ์และทักษะงานมักลาออกเมื่อได้งานอื่นที่มั่นคงกว่า

2. การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของภูมิทัศน์สื่อ แบบแผนการสื่อสารและการใช้สื่อของสังคม ทั้งวาระความสนใจในประเด็นทางสื่อและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

3. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างและระบบการทำงานของโครงการจากการขอยกเลิกบทบาทการทำงานของคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการวิชาการ เป็นคณะกรรมการควบคุมทิศทางการทำงานของโครงการ และการเสนอให้ใช้วิธีเชิญนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในประเด็น/ ในสื่อที่ศึกษามาช่วยดูแลคุณภาพทางวิชาการแทน โดยในความเป็นจริง ทั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ และนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ต่างมีภาระงานประจำ ขณะที่งานการศึกษาวิเคราะห์สื่อต้องมีแผนการทำงานและวิธีการที่ชัดเจนรัดกุมด้านคุณภาพภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดของเวลา

4. สถานการณ์ของ สสส. ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2558 ที่มีหน่วยงานจากภาครัฐ ดำเนินการตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับทุนจาก สสส. แม้โครงการ

มีเดียมอนิเตอร์จะไม่ถูกตรวจสอบ แต่ก็มี การส่งสัญญาณจาก สสส. ว่าโครงการ ที่เกี่ยวกับระบบสื่ออาจไม่ใช่ภารกิจของ สสส.

บทเรียนและข้อเสนอเพื่อความมั่นคงยั่งยืนของงานการติดตามเฝ้าระวังและ ศึกษาวิเคราะห์สื่อ

ตลอดระยะเวลาร่วม 11 ปี ในการทำงาน ของโครงการมีเดียมอนิเตอร์ อาจสามารถถอดบทเรียนและข้อเสนอในการทำงานด้านการติดตามเฝ้าระวังสื่อ โดยสรุปได้ดังนี้

บทเรียน	ข้อเสนอ
บทเรียน 1 สังคมไทยยัง ไม่เห็นความสำคัญ ของการมีองค์กร ตรวจสอบสื่อ ที่ติดตามเฝ้าระวัง และศึกษา วิเคราะห์สื่อ	ข้อเสนอ 1 มีการสนับสนุนอย่างจริงจังจากหน่วยงาน ที่มีอำนาจหน้าที่ เช่น กสทช. อาจหากระบวนการเข้าไปสนับสนุนให้เกิดหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามเฝ้า ระวังและมอนิเตอร์การทำงานของสื่อมวลชนแขนง ต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีเพียงองค์กรเดียว หรือ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ที่นอกจาก จะสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อสร้างสรรค์แล้ว ควรต้องมี ข้อมูลด้วยว่าสื่อมวลชนมีปัญหอะไร จึงเป็นภารกิจที่ จะต้องมอนิเตอร์สื่อด้วย โดยไม่จำเป็นต้องมีองค์กร ขนาดใหญ่ แต่สามารถทำงานวิชาการคุณภาพสูง มีกล ยุทธ์การสื่อสารที่ดี และมีเครื่องมือเชื่อมโยงที่ดี

บทเรียน	ข้อเสนอ
บทเรียน 2 องค์กรตรวจสอบสื่อด้วยการเฝ้าระวังและศึกษาวิเคราะห์สื่อ ต้องมีความอิสระอย่างแท้จริง	ข้อเสนอ 2 หากมีการจัดตั้ง หน่วยงาน/ องค์กร/ หรือ กลไกการตรวจสอบสื่อ ขึ้นในหน่วยงานใด สิ่งหนึ่งที่ต้องกำหนดชัดเจนในพันธกิจการทำงาน คือ ความมีอิสระทางวิชาการ ไม่เซ็นเซอร์ตัวเอง แต่ทำงานด้วยกระบวนการวิธีทางวิชาการที่มีความเที่ยงตรง ถูกต้อง น่าเชื่อถือ อย่างรับผิดชอบในคุณภาพงาน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสื่อ การรับสื่อ และการสื่อสารของสังคม
บทเรียนที่ 3 องค์กรตรวจสอบสื่อ ต้องสื่อสารกับสังคม ขับเคลื่อนทางสังคม และขยายภาคีเครือข่าย ควบคู่ไปกับคุณภาพงานวิชาการศึกษาวิเคราะห์สื่อ	ข้อเสนอ 3 หากมีการจัดตั้ง หน่วยงาน/ องค์กร/ หรือ กลไกการตรวจสอบสื่อ ขึ้นในหน่วยงานใด สิ่งหนึ่งที่ต้องกำหนดชัดเจน คือ จุดมุ่งหมายและพันธกิจของหน่วยงาน โครงสร้างการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ของผู้ทำงาน ให้ครอบคลุมทั้งงานด้านวิชาการ การศึกษาวิเคราะห์สื่อ งานการสื่อสารสังคม งานการขับเคลื่อนทางสังคม และงานการขยายภาคีเครือข่าย รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติ ทักษะ ประสิทธิภาพ ขอบเขตความรับผิดชอบ ทิศทางการพัฒนาศักยภาพการทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ ทั้งต้องมี การประเมินผลงานโดยรวม และประเมินประสิทธิภาพผู้ทำงาน อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

บทเรียน	ข้อเสนอ
บทเรียนที่ 4 ต้องทำให้ผลงานการตรวจสอบสื่อด้วยการเฝ้าระวังและศึกษาวิเคราะห์สื่อ เป็นที่ล่วงรู้ในวงกว้างจากการยอมรับและความร่วมมือของสื่อ	ข้อเสนอ 4 โดยการมีกลไกสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรสื่อ/ องค์กรวิชาชีพสื่อ ในการกำหนดโครงการการศึกษาวิเคราะห์การทำหน้าที่ของสื่อในเหตุการณ์ที่เป็นวาระร่วมทางสังคม เช่น ช่วงการเลือกตั้ง เพื่อร่วมมือกันจัดกลไกการศึกษาวิเคราะห์การทำหน้าที่ของสื่อ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสื่อสารประชาธิปไตยในช่วงการเลือกตั้ง ต่อต้านข่าว/ ข้อมูลลวง เป็นต้น อาจจัดทำเป็นโครงการเพื่อเสนอขอรับทุนสนับสนุนเป็นคราว ๆ ตามวาระ หรือ เมื่อมีโจทย์ที่สำคัญ โดยองค์กรสื่อ/ องค์กรวิชาชีพสื่อ รวมทั้งภาคีเช่นภาควิชาการ มีส่วนร่วมในการออกแบบจุดมุ่งหมาย กระบวนการดำเนินการ ไปจนถึงการขยายผลสู่สังคม รวมทั้งการสร้างการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการทำหน้าที่ของสื่อ รวมทั้งการสื่อสารของสังคม
บทเรียนที่ 5 กำหนดยุทธวิธี ในการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกระบวนการตรวจสอบสื่อ ทั้งประเด็นในเชิง	ข้อเสนอ 5 งานการศึกษาวิเคราะห์สื่อ เพื่อเสนอผลการศึกษาต่อสังคม สามารถดำเนินการได้โดยหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ หรือ เป็นหน่วยงาน/ กลไก ในสถาบัน/ องค์กรต่าง ๆ เช่น ในมหาวิทยาลัย ที่ไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะด้านสำนัก/ คณะที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อ แต่อาจเป็นสำนัก/ คณะที่สอนด้านศาสตร์

บทเรียน	ข้อเสนอ
โครงสร้าง เช่น ความเป็นเจ้าของ และที่มาของ รายได้ต่าง ๆ ของ สื่อ รวมทั้งรายได้ จากการโฆษณา ตลอดจนประเด็น ในเชิงเนื้อหา	ต่าง ๆ เช่น สุขภาพ การเมืองการปกครอง จิตวิทยา การพัฒนาเด็กเยาวชน การกีฬา ฯลฯ ที่ศึกษา วิเคราะห์การนำเสนอของสื่อในเนื้อหาที่เป็นความ ชำนาญเฉพาะด้านเนื้อหา ทั้งงานการศึกษาวิเคราะห์ สื่ออาจเกิดในหน่วยงาน/ องค์กรเชิงประเด็นต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ แม้ภาค ประชาชน ประชาสังคม รวมทั้งเป็นกลไกที่จัดตั้งขึ้น ใน องค์กรสื่อ/ องค์กรวิชาชีพสื่อ ต่าง ๆ แต่สิ่งสำคัญ ที่ต้องยึดถือ คือต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างประโยชน์ ในการพัฒนาคุณภาพสื่อ การรับสื่อ การสื่อสารของ สังคม มีความเป็นอิสระในการทำงานด้วยคุณภาพงาน ทางวิชาการที่ถูกต้อง เทียบตรง เชื่อถือได้ ชี้แจงได้ ตรวจสอบได้ และเผยแพร่ผลการศึกษาต่อสาธารณะ อย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ตาม จากการถอดบทเรียนพบว่า ตัวแปรเหตุเพื่อการตั้งต้น
งานที่สำคัญ คือทุนหรืองบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หรือใน
ระยะเวลาที่ต่อเนื่องพอสมควร ในขณะที่องค์กรที่ทำงานขับเคลื่อนเชิงประเด็น
ถ้าไม่ใช่หน่วยงานภาครัฐที่มีงบประมาณดำเนินการแล้ว ก็มักเป็นการดำเนินการ
โดยองค์กรที่ได้รับทุนจากแหล่งทุนมาดำเนินการ จึงไม่น่าแปลกที่ข้อเสนอต่อ
การสนับสนุนงานการศึกษาวิเคราะห์สื่อจึงมุ่งไปที่หน่วยงานที่มีการจัดสรรทุน

สนับสนุน เช่น กสทช. และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ในขณะ
ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ผู้ร่วมเสนอการก่อตั้งโครงการ และ กรรมการ
วิชาการ มีความเห็นว่า “....ในอนาคต แม้มีเดียมอนิเตอร์อาจไม่อยู่แล้ว แต่ก็
เป็นตัวอย่างนวัตกรรมทางสังคมที่พิสูจน์ว่า การทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม
แบบนี้ ไม่จำเป็นต้องมีองค์กรขนาดใหญ่ก็ทำได้ มีองค์กรขนาดเล็ก ทำงาน
วิชาการคุณภาพสูง มีกลยุทธ์การสื่อสารที่ดี และมีเครื่องมือเชื่อมโยงที่ดี ก็ทำได้
...” (Wangwivatana, 2015)

จาก Media Monitor สู่ Media Alert

Media Alert เกิดจาก 2 เหตุปัจจัยสำคัญ คือ 1) ความสนใจของ ดร.
ชนกร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ที่เข้ารับ
ตำแหน่งเมื่อกลางปี พ.ศ. 2563 และต้องการให้มีกลไก เช่น Media Monitor
ในสำนักงานกองทุนฯ 2) มีอดีตผู้ทำงานในหน้าที่งานการศึกษาวิเคราะห์สื่อ
ทำงานในสำนักงานกองทุนฯ ด้วยเหตุนี้ ในราวต้นปี พ.ศ. 2564 จึงมีการบรรจุ
งานศึกษาวิเคราะห์สื่อในฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ ที่ขึ้นตรงต่อผู้จัดการ
ภายใต้การกำกับดูแลของ ดร.ชานาญ งามมณีอุดม (ปี พ.ศ. 2564-ผู้เชี่ยวชาญ
รักษาการแทนผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ. 2565-รอง
ผู้จัดการ) โดยได้เสนอชื่อ Media Alert ที่มีสัญลักษณ์ระฆัง ด้วยหวังให้ผล
การศึกษาได้สื่อสารเชิงบอกกล่าวหรือกระตุ้นเตือนให้ทราบถึงการทำหน้าที่ของ
สื่อ การสื่อสารของสังคม อย่างมุ่งหวังให้เกิดความตื่นตัวสนใจจากทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง เพื่อผลต่อนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ อันเป็นภารกิจหลักของ
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ทั้งนี้ โดยมีลักษณะงานโครงการที่มี

การจัดทำแผนงานรายปี บริหารและควบคุมดูแลโดยผู้บริหารของสำนักงานฯ คือ รองผู้จัดการฯ และผู้จัดการฯ มีเจ้าหน้าที่ประจำ 2 คน เจ้าหน้าที่ตามสัญญาจ้าง 2 คน ที่ปรึกษาภายนอก 1 คน โดยเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 คน ต้องรับผิดชอบภารกิจอื่นของสำนักงานตามตำแหน่งหน้าที่และตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน

จุดมุ่งหมายและภารกิจของ Media Alert

Media Alert มีภารกิจในการนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพการณ์สื่อและพฤติกรรมการเปิดรับและการใช้สื่อของสังคม ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมการคิดวิเคราะห์ในการสื่อสาร การเปิดรับและการใช้สื่อ เพื่อส่งเสริมนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการสื่อ 2) กลุ่มนักวิชาชีพสื่อ 3) หน่วยงานภาครัฐด้านสื่อสารมวลชน 4) กลุ่ม NGO ด้านสื่อสารมวลชน 5) นิสิต/ นักศึกษาด้านสื่อสารมวลชน 6) บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในประเด็นด้านสื่อ (Thai Media Fund, 2021a)

ลักษณะการทำงานของ Media Alert

ลักษณะการทำงานของ Media Alert ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ดำเนินการโดยทีมงานโครงการ คือ งานการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นที่สำคัญหรือเป็นที่สนใจของสังคม ด้วยหลักวิชาการที่เชื่อถือได้ และด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับจำนวนบุคลากรและข้อจำกัดของเวลา เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ทันความสนใจและการนำไปใช้ประโยชน์ของสังคม กับการใช้เพจ

Media Alert ในการรายงานผลการศึกษา การนำเสนอบทความ/ บทความวิเคราะห์/ บทความสัมภาษณ์ และอัปเดตข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ต่าง ๆ ของสื่อและการสื่อสารของสังคม รวมทั้งการรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่ 2 ทั้งนี้ เพจ Media Alert เริ่มสื่อสารออนไลน์ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

ส่วนที่ 2 เป็นการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานตามสัญญาจ้างเพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์การสื่อสารของสังคมทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสรุปภาพรวมของ ความสนใจในแต่ละเดือน และเพื่อวิเคราะห์ความรู้สึกลดต่อประเด็นที่เลือกศึกษา ในแต่ละเดือน พร้อมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผล การศึกษานั้น ๆ 2) จัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อนำเสนอผลการทำงานของ โครงการในแต่ละปี เพื่อระดมความเห็น/ข้อเสนอต่อผลการศึกษา หรือต่อ ประเด็นที่กำหนด จากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อสรุปเป็น ข้อเสนอเชิงนโยบาย และเพื่อสื่อสารรายงานสังคม

ผลผลิต Media Alert

ส่วนที่ 1 ดำเนินการโดยทีมงาน Media Alert และรายงานสาธารณะ ทางเพจ Media Alert

1.1 การศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นที่สำคัญหรือเป็นที่สนใจของ สังคม

ลำดับ	ชื่อการศึกษา	วันที่ เผยแพร่
1	ความปลอดภัยสาธารณะและสิทธิส่วนบุคคลในข่าว และความคิดเห็นทางออนไลน์ กรณีโควิด-19 และ # ดีเจมะตูม	9 ก.พ. 64
2	ความสัมพันธ์และความรุนแรงทางเพศในละคร โทรทัศน์	25 ก.พ. 64
3-4	ข่าววัคซีนโควิด-19 และการแสดงความเห็นผ่านสื่อ ออนไลน์	24 มี.ค. 64
5-6	“ควีนหลงสงครามต์... นินวอร์มอล- โควิด-19 และ ความหมายสงครามต์ที่เปลี่ยนแปลง”	5 พ.ค. 64
7	วาทกรรมความงามผ่านเรือนร่างคนดังในชุดว่ายน้ำ ตามวาระสื่อในฤดูร้อน	4-มิ.ย. 64
8	ความเชื่อทางไสยศาสตร์ในรายการข่าวโทรทัศน์	15-ก.ค. 64
9-10	การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในสื่อโทรทัศน์	10 ก.ย. 64
2565		
ลำดับ	ชื่อการศึกษา	วันที่ เผยแพร่
1	การสื่อสารความยินยอมพร้อมใจ การปฏิเสธ/ตอรอง และความรุนแรงทางเพศ ในละครโทรทัศน์ยอดนิยม ปี 2564	18 ก.พ. 65

2	กระแข่าวแดงโม นิดา และวาระข่าวสารที่หายไป ในรายการข่าวทีวี	26 มี.ค. 65
3	วาระข่าวแดงโม นิดา และ 3 ข่าวสำคัญ ในรายการ ข่าวโทรทัศน์ วันที่ 11, 13 และ 15 มี.ค. 2565	26 เม.ย. 65
4	เปรียบเทียบกิจกรรมนำเสนอวิสัยทัศน์ผู้สมัครผู้ว่า ฯ กทม. จัดโดยสื่อและภาคี ช่วงเดือนเม.ย. - พ.ค. 65 กับลำดับผลการเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ	25 พ.ค. 65
5	สื่อใช้ “การเล่นเกม” สร้างสีสันเวทีดีเบตผู้สมัครผู้ว่า ฯ กทม. 65 ขณะที่รูปแบบประชันวิสัยทัศน์ ยังเป็น รูปแบบหลัก	2 มิ.ย. 65
6	การนำเสนอข่าว/บทความในสื่อออนไลน์ "กัญชา" ในช่วง "ปลดล็อก" และ "ควบคุม"	6 ก.ค. 65
7*	สังคมได้อะไร เมื่อทีวีนำเสนอข่าวเร้าอารมณ์ มากกว่าประเด็นสาธารณะ	31 ส.ค. 65
8*	เพลิงไหม้ดับ Mountain B เพิ่มสัดส่วนข่าวเร้า อารมณ์ แต่พบการให้ความรู้และเสนอทางออก	21 ต.ค. 65
9- 10*	การนำเสนอข่าวช่วงเย็น-ค่ำของทีวีดิจิทัล 14 รายการของ 14 ช่องสถานี ในเดือน ก.ค.-ส.ค.-ก.ย. 2565	1 ธ.ค. 65
*ได้รับการสนับสนุนข้อมูลจาก กสทช.		

ภาพตัวอย่างการเผยแพร่ผลการศึกษาในปี พ.ศ. 2564

ความเชื่อทางไสยศาสตร์ในรายการข่าวโทรทัศน์

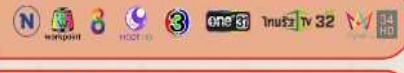
ภาพตัวอย่างการเผยแพร่ผลการศึกษาในปี 2565

เพลงใหม่ผับ Mountain B เพิ่มสัดส่วนข่าวเร้าอารมณ์ แต่พบการให้ความรู้
และเสนอทางออก

**ผลการวิเคราะห์ข่าวไฟไหม้ Mountain B
ในรายการข่าวเย็น-ค่ำ (5 ส.ค. 65)***

ลักษณะการรายงานที่เร้าอารมณ์/ความสนใจ พบ 13 รายการ**

ภาพเชื้อที่ไฟกำลังไหม้ร่างกาย	
ภาพญาติโศกเศร้าเสียใจ	
ภาพการเคลื่อนย้ายศพ	
ภาพศพที่ประตูทางออก	
ข้อมูลอากรรพณ์ ความเชื่อ	

ลักษณะการรายงานที่ให้ความรู้และหาทางออก พบ 9 รายการ**

ข้อมูลด้านโครงสร้างอาคาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง***	
ข้อมูลด้านการป้องกันและ เอาตัวรอดจากไฟไหม้***	

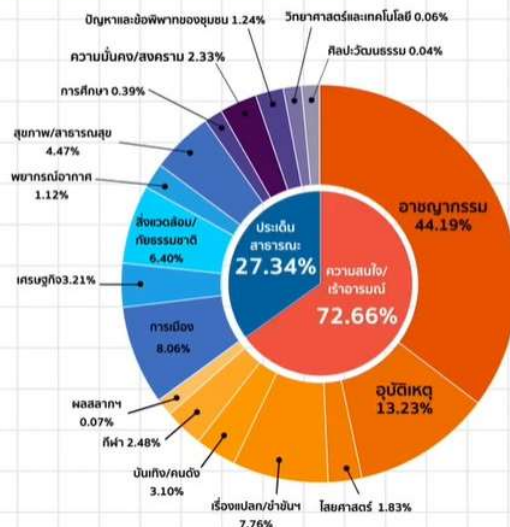
* ไม่รวมรายการ TNN ข่าวค่ำ ทางช่อง TNN 16 เนื่องจากไม่นำเสนอข่าวเพลงใหม่ผับ Mountain B ในวันที่ศึกษา
 ** ไอทีช่องทางรายการที่พบ โดย 1 รายการอาจพบมากกว่า 1 ลักษณะ
 *** ดึงมีการให้ข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญหรือการอ้างอิงที่ชัดเจน ไม่รวมลักษณะการให้ข้อมูลที่โละะเอียด ไม่พื้กน

ภาพตัวอย่างการเผยแพร่ผลการศึกษาในปี 2565

การนำเสนอข่าวช่วงเย็น-ค่ำของทีวีดิจิทัล 14 รายการของ 14 ช่องสถานี
ในเดือน กรกฎาคม-สิงหาคม-กันยายน 2565

ภาพรวมสัดส่วนกลุ่มเนื้อหาข่าว ที่พบจาก 14 รายการ ช่วง ก.ค.-ก.ย. 65*

*หมายเหตุ : สัปดาห์ 18-22 ก.ค., 1-5 ส.ค., 5-9 ก.ย.65 โดยไม่รวมช่วงโปรยข่าว โศกนาถะ ข่าวประชาสัมพันธ์ และข่าวในพระราชสำนัก

1.2 บทความวิชาการ

เป็นการสรุปองค์ความรู้ต่าง ๆ จากการทบทวนงานวรรณกรรมทาง
วิชาการ หรืองานวิจัย ฯลฯ เผยแพร่สู่สาธารณะ เช่น สิ่งที่ดีควรทำ/ ไม่ควรทำ
ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับวัคซีนโควิด-19 รวมทั้งบทความที่จัดทำขึ้นอย่าง

สอดคล้องกับเหตุการณ์ทางสื่อและสังคม เช่น ทำไมคนรุ่นใหม่ไม่ดูละคร
โทรทัศน์? มนุษยธรรมในข่าวสงคราม เป็นต้น

ตัวอย่างภาพการเผยแพร่บทความเชิงวิชาการ

สิ่งที่ควรทำ/ ไม่ควรทำ ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับวัคซีนโควิด-19

หลักการรายงานข่าวเกี่ยวกับวัคซีนโควิด 19

สิ่งที่ควรทำ

เลือกใช้และอ้างอิงแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ
เลือกใช้และอ้างอิงแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ เพื่อช่วยให้ข้อมูลและอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจง่าย พร้อมระบุแหล่งข่าวให้ชัดเจน

กำหนดนิยามศัพท์
กำหนดนิยามศัพท์ โดยเฉพาะศัพท์เทคนิคทางการแพทย์ที่อาจเข้าใจได้ยาก โดยการให้สิ่งก่ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ความรู้กับผู้อ่านพร้อมทั้งใช้ภาษาในการรายงานข่าวที่เข้าใจง่ายสำหรับคนทุกกลุ่มให้ได้มากที่สุด

เปิดเผยและให้ข้อมูลต่างๆ
เปิดเผยและให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผลข้างเคียง ข้อมูลเฉพาะที่ควรพึงระวัง รวมถึงข้อจำกัดของวัคซีนแต่ละชนิดให้ชัดเจน เพื่อคลายข้อสงสัยและความกังวลของสาธารณะ

MEDIA ALERT

Media ALERT

เน้นย้ำให้ทุกคนเข้าใจถึงประโยชน์และความสำคัญของวัคซีน

รายงานตัวเลขให้ชัดเจน
รายงานตัวเลขให้ชัดเจน เนื่องจากปัจจุบันมีวัคซีนที่กำลังอยู่ในขั้นพัฒนาหลายตัว จึงควรระบุถึงจำนวนการผลิต ตัวอย่างการทดสอบ ระยะเวลาที่ทดสอบให้ชัดเจน

อธิบายขั้นตอนของรายงานการศึกษาที่ได้รับ
หากรายงานการศึกษาเกี่ยวกับวัคซีนนั้นยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น (Early Stage) ที่ควรระบุให้ชัดเจน และต้องไม่ทำให้สังคมเข้าใจผิด คิดว่ารายงานดังกล่าวเป็นการศึกษาที่ผ่านการทบทวนตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว (Peer Review)

MEDIA ALERT

ตัวอย่างภาพการเผยแพร่บทความเชิงวิชาการ

หลักการรายงานข่าวเกี่ยวกับวัคซีนโควิด 19

ไม่ควรรายงานข่าวจากรายงานสรุปข้อมูลหรือข่าวแจก

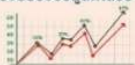
แต่ควรอ่านข้อมูลจากรายงานฉบับสมบูรณ์ ทั้งนี้ เนื่องจากกาพึ่งพาเฉพาะสรุปข้อมูลอาจไม่เพียงพอ และเพื่อป้องกันความเข้าใจผิด/ ความผิดพลาดของรายงาน

หลีกเลี่ยงการรายงานว่าวัคซีนจะช่วยเหลือปัญหาทุกอย่าง

หลีกเลี่ยงการรายงานว่าวัคซีนจะช่วยเหลือปัญหาทุกอย่างที่จะช่วยทำให้โควิด-19 หายไปได้โดยไว ทั้งนี้ สื่อควรเน้นย้ำความสำคัญของมาตรการพื้นฐานด้านสาธารณสุข เช่น การล้างมือ การใส่หน้ากาก การรักษาระยะห่าง ย้ำเตือนแก่สาธารณะ แม้จะเริ่มมีการฉีดวัคซีนไปแล้ว

ไม่ควรเชื่อข้อมูลที่ได้รับในทันที

โดยควรตั้งคำถามถึงที่มาของข้อมูลดิบ วิธีการเก็บข้อมูล วิธีการศึกษาข้อมูลของรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับวัคซีนที่ได้รับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมระบุรายละเอียดวิธีการวิจัยของข้อมูลที่ได้รับในรายงาน

ไม่ลืมหือระบุข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ที่เข้ารับการฉีดวัคซีนในขั้นตอนทดสอบ

ทั้งนี้เนื่องจากสภาพประชากรที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของวัคซีนที่แตกต่างกัน

หลีกเลี่ยงการใช้ภาพที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกกลัวในการรายงานข่าว

เช่น ภาพเด็กร้องไห้ ผู้รับการฉีดวัคซีนที่ดูประหม่า/กังวล ขนาคีบฉีดยา เป็นต้นโดยควรเน้นการใช้ภาพที่ประกอบด้วยตัวแทนของคนทุกกลุ่ม ทั้งบุคลากรทางการแพทย์ ผู้ให้บริการและผู้รับการฉีดวัคซีน

MEDIA ALERT

Media Alert
01/11/21 10:00 AM 2022 - 01
"มนุษย์ธรรมในข่าวสงคราม"

สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในดินแดนซีเรียทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยสื่อมวลชนได้เผยแพร่ภาพของสงครามในซีเรีย ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประชาชนและสิ่งปลูกสร้าง การบาดเจ็บและการเสียชีวิตของผู้คนในซีเรีย ซึ่งสื่อมวลชนได้รายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสื่อมวลชนควรพิจารณาว่า การรายงานข่าวสงครามในซีเรียควรเป็นไปในลักษณะที่สร้างสรรค์ โดยเน้นย้ำถึงความรุนแรงของสถานการณ์ และผลกระทบต่อประชาชนในซีเรีย และควรหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ภาพที่สร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชน

มนุษย์ธรรมในข่าวสงคราม

มนุษย์ธรรมในข่าวสงคราม

Media Alert
01/11/21 10:00 AM 2022 - 01
"ทำไมคนรุ่นใหม่ไม่ดูละครโทรทัศน์?"

สื่อมวลชนได้เผยแพร่บทความเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่ไม่ดูละครโทรทัศน์ โดยบทความดังกล่าวได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ดูละครโทรทัศน์ เช่น การที่คนรุ่นใหม่มีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน การที่คนรุ่นใหม่มีงานอดิเรกที่หลากหลาย และการที่คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะดูวิดีโอหรือภาพยนตร์ออนไลน์มากกว่าการดูละครโทรทัศน์

ทำไมคนรุ่นใหม่ไม่ดูละครโทรทัศน์?

ทำไมคนรุ่นใหม่ ไม่ดูละครโทรทัศน์?

1.3 ชิ้นงานสื่อเชิงวิชาการอื่น ๆ

เช่น การสัมภาษณ์นักวิชาการ ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ ทั้งในรูปแบบบทความ และคลิปสั้น เผยแพร่ในเพจ Media Alert ตัวอย่างเช่น บทสัมภาษณ์ ดร.รัชดา ไชยคุปต์ อาจารย์และนักวิจัยอาวุโส สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในประเด็นเรื่องความรุนแรงทางเพศในละครไทย และสิทธิสตรี หรือการสัมภาษณ์นักวิชาการ/ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เห็นต่อผลการศึกษาในลักษณะการขยายผลอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 เป็นการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานตามสัญญาจ้าง ประกอบด้วย

2.1 ศึกษาวิเคราะห์การสื่อสารของสังคมทางแพลตฟอร์มออนไลน์

เพื่อสรุปภาพรวมของความสัมพันธ์ และวิเคราะห์ความรู้สึกต่อประเด็นที่เลือกศึกษาในแต่ละเดือน โดยปี 2564 เป็นการทำงานกับทีมงานของบริษัท บัณฑิตเซ็นเตอร์ จำกัด ในขณะที่ปี 2565 เป็นการทำงานกับทีมงานของบริษัท Wiselight (ประเทศไทย) จำกัด นอกจากนี้ ในปี 2564 ยังมีการศึกษาประเด็นเฉพาะในเรื่องนิเวศข่าวปลอม และกลไกการตรวจสอบข้อเท็จจริง ร่วมกับบริษัท ร็อกเกต มีเดีย แล็บ จำกัด อีกด้วย

ตัวอย่างภาพการเผยแพร่ศึกษาวิเคราะห์การสื่อสารของสังคม ทางแพลตฟอร์มออนไลน์

ปี พ.ศ. 2564

ปี พ.ศ. 2564

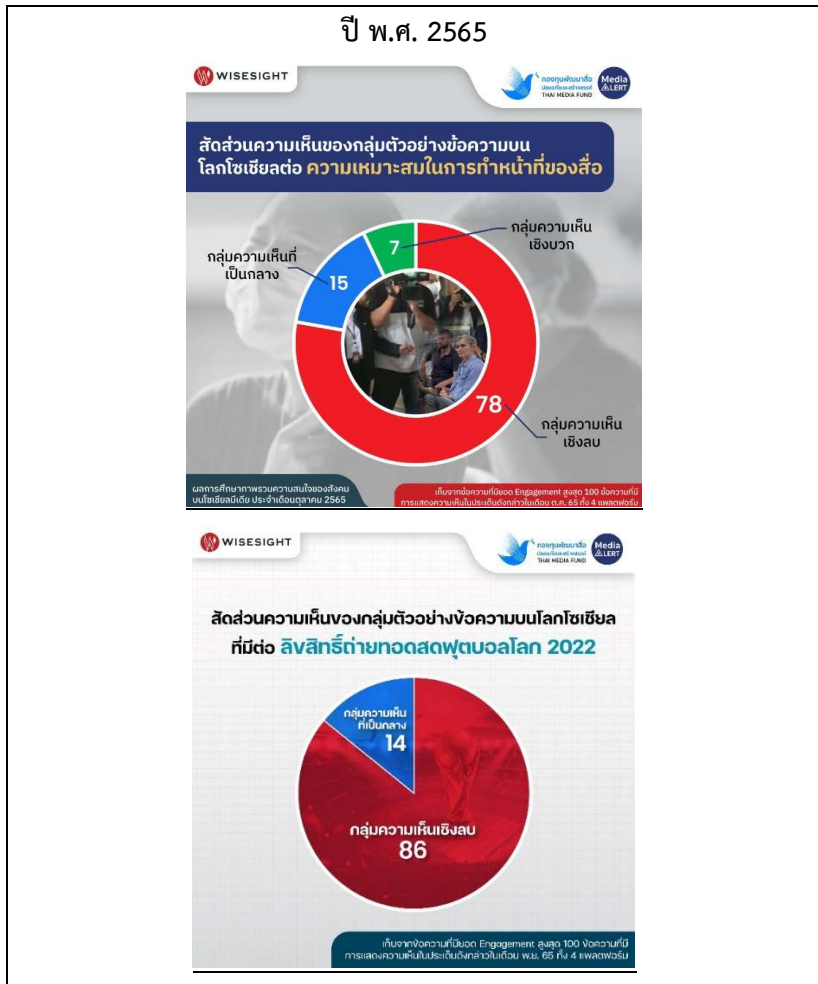
ปี พ.ศ. 2564

ปี พ.ศ. 2564

2.2 จัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อนำเสนอผลการทำงานของโครงการ
ในแต่ละปี โดยกำหนดหัวข้อกิจกรรมอย่างเชื่อมโยงกับผลการศึกษา เพื่อระดม

ความเห็น/ ข้อเสนอต่อผลการศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและวิชาการด้าน
ต่าง ๆ เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย และเพื่อสื่อสารรายงานสังคม

ปี พ.ศ. 2564

เวทีเสวนา “Trends and Tweets: ความสนใจ ความคิดเห็น และ อารมณ์ในโลกออนไลน์”

เวทีเสวนา “ถอด DNA ข่าว/ข้อมูล ‘ผิดพลาด-บิดเบือน-มั่วร้าย’ ในสังคมไทย เพื่อเสริมพลังกลไก Fact-Checking”

ปี พ.ศ. 2565

สัมมนา Media Alert ประจำปี 2565 “สังคมได้อะไร จากข่าวโทรทัศน์”

ความเห็นต่อผลงานของ Media Alert

จากเวทีเสวนา “Trends and Tweets: ความสนใจ ความคิดเห็น และอารมณ์ในโลกออนไลน์” เมื่อ 23 พ.ย. พ.ศ. 2564 รศ.พิจิตร คุสวดีกุล อาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงผลการศึกษาของ Media Alert ว่า “งานที่ทำมาเป็นการ Kick-off ของ Media Alert ได้ดี ทำให้เห็นว่าสื่อในปัจจุบันกำลังสะท้อนอะไรอยู่บ้าง และการทำงานร่วมกับกองทุนสื่อฯ เป็นการทำงานร่วมกันที่เหมาะสม แต่ละแพลตฟอร์มออนไลน์มีรูปแบบที่ต่างกัน ดังนั้นพฤติกรรมการใช้สื่อของคนจึงต่างกันไป เปรียบเทียบกับการทำโครงการ Media Monitor ซึ่งเป็นการทำงานที่หนักมาก ในยุคนั้นต้องดูข้อมูลด้วยตาและถอดรหัสด้วยมือ แต่ทำให้เห็นการทำงานของสื่อกระแสหลักได้ชัดเจนมาก รู้สึกว่าเป็นงานเดียวที่ตอบโจทย์ว่าสื่อมีบทบาท/แสดงบทบาทอย่างไร จึงอยากบอกทีมวิจัยของ Media Alert ว่าตอนนี้เรากำลังอยู่ในช่วงคัดกรองข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ อยากให้การวิเคราะห์ของทีม ขยับจาก What Happens? เป็นเรื่อง “ทำไมเหตุการณ์นี้จึงเกิดในสังคมไทย” ซึ่งจะทำให้งานมีคุณค่ามาก” (Thai Media Fund, 2021b)

จากเวทีเสวนา “ถอด DNA ข่าว/ ข้อมูล “ผิดพลาด-บิดเบือน-มุ่งร้าย” ในสังคมไทย เพื่อเสริมพลังกลไก Fact-Checking” เมื่อ 30 พ.ย. พ.ศ. 2564 ดร.ชำนาญ งามมณีอุดม (ผู้เชี่ยวชาญ วิชาการแทนผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ ในขณะนั้น) กล่าวถึงผลการศึกษาของ Media Alert ว่า “นอกจาก Media Alert จะดำเนินงานการศึกษาวิเคราะห์สื่อในประเด็นที่สำคัญหรือเป็นที่สนใจของสังคมแล้ว ยังมีการทำงานศึกษาวิจัยร่วมกับภาคีต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์และความสนใจในประเด็นสื่อ เช่น งานการศึกษาทั่วโลก

Fact-Checking ครั้งนี้ เพื่อต้องการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรในการรวมพลัง
และบูรณาการการทำงานตรวจสอบข่าวปลอม โดยไม่ได้จำกัดแค่ 3 ภาควิชาที่เรา
ทำงานอยู่ด้วยตอนนี้เท่านั้น ตลอดจนยังพร้อมสนับสนุนงานวิจัยต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยข่าวปลอม เพื่อรายงานผลการศึกษาที่เชื่อว่าเป็น
ประโยชน์ต่อสังคม” (Thai Media Fund, 2021c)

จากเวทีสัมมนาวิชาการ MEDIA ALERT ประจำปี พ.ศ. 2565 เปิด
ผลวิจัย ‘สังคมได้อะไรจากข่าวโทรทัศน์’ เมื่อ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ดร.ธน
กร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ กล่าวว่า
“Media Alert เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่เป็น Media Monitor เป็น
การติดตามการทำงานของสื่อ แต่เพิ่มบทบาทในการสะกิดเตือนสื่อมวลชนให้
ทำงานอย่างถูกต้อง ในการทำงาน 2 ปีที่ผ่านมา แม้งบประมาณจะน้อยมาก
คนทำงานจะน้อยมาก แต่ก็สามารถขับเคลื่อนงานออกไปได้อย่างกว้างขวาง”
ในขณะที่ ศ.ดร.พิรงรอง รามสูต กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ
โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านกิจการโทรทัศน์ องค์กร
ปาฐกพิเศษในงานครั้งนี้ กล่าวว่า “การ Monitor สื่อเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ
ซึ่งเราคิดถึงการทำงานแบบ Media Monitor มาก ๆ และอยากให้มีการเก็บ
ข้อมูลอย่างเป็นวิทยาศาสตร์และเป็นระบบ เพื่อนำเสนอต่อสังคมต่อไป” (Thai
Media Fund, 2021d)

ข้อจำกัดในการทำงาน

1. แม้ Media Alert จะเป็นงานส่วนของสำนักงาน แต่มีความเป็นงาน
โครงการพิเศษ มากกว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างองค์กร ที่มีการกำหนด

ชัดเจนในการกิจเพื่อการติดตามศึกษาวิเคราะห์สื่อ และสื่อสารสู่สังคม โดยเฉพาะผู้เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาประเด็นนั้น ๆ อย่างมุ่งตอบสนองภารกิจหลักขององค์กร คือ ส่งเสริมนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์

2. จำนวนบุคลากรที่อาจไม่เพียงพอกับภารกิจ อีกทั้งยังมีการกิจอื่นที่ต้องรับผิดชอบ รวมถึงการขาดระบบการบันทึกข้อมูลสื่อที่เป็นหน่วยการศึกษา ทำให้ต้องค้นหาและใช้หน่วยการศึกษาทางออนไลน์ ซึ่งบ่อยครั้ง ไม่ได้หน่วยการศึกษาตามต้องการ จึงต้องมีการจัดปรับประเด็น ออกแบบวิธีวิทยาย่างสัมพันธ์กับสถานการณ์และข้อจำกัดทั้งคน เครื่องมือ และระยะเวลาการทำงาน โดยไม่ละเลยเรื่องความถูกต้อง ความเที่ยงตรง

3. ในส่วนของการดำเนินงานกับผู้ร่วมงานตามสัญญาจ้างเพื่อศึกษาวิเคราะห์การสื่อสารของสังคมทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสรุปภาพรวมและการวิเคราะห์ความรู้สึกต่อประเด็นที่เลือกศึกษาในแต่ละเดือน พร้อมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้น หลายเรื่องพบว่าเป็นประเด็นที่มีความท้าทาย แต่ด้วยสถานะขององค์กร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ทำให้ต้องระมัดระวังหรือหลีกเลี่ยงการศึกษาวิเคราะห์ในบางประเด็น แต่ก็ยังคงนำเสนอภาพรวมของความสนใจในการสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ อย่างตรงไปตรงมา ตามความเป็นจริง

4. สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อหลักยังนำผลการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมของ Media Alert ไปนำเสนอหรือเผยแพร่ในจำนวนไม่มากนัก แม้ Media Alert จะใช้ช่องทางหลักในการเผยแพร่ คือ เพจ Media Alert ที่มีจำนวนผู้ติดตาม ผู้สนใจในระดับหนึ่ง โดยมีการใช้ระบบบูสต์โพสต์เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาบางชิ้น การเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์ของกองทุนฯ รวมถึงความ

พยายามจัดทำเป็นข่าวเพื่อสื่อมวลชน (Press Release) เผยแพร่ไปยังองค์กร
วิชาชีพสื่อแล้วก็ตาม

5. ในส่วนของการทำงานเพื่อสร้างเครือข่ายที่สนใจในงานการศึกษา
วิเคราะห์สื่อ การขยายผล และการสื่อสารกับสังคม พบว่า ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา
ยังทำงานด้านนี้ได้ไม่เต็มศักยภาพนัก ส่วนใหญ่เป็นการขยายผลผ่านการจัด
กิจกรรม การผลิตสื่อเพื่อนำเสนอบทสัมภาษณ์ หรือ ความเห็นของวิทยากร
ผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนต่าง ๆ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะไม่ใช่ภารกิจที่กำหนดใน
บทบาทหน้าที่งาน และด้วยข้อจำกัดด้านกำลังของบุคลากร ที่ต้องรับผิดชอบ
งานทั้งในส่วนของ Media Alert และงานอื่นของสำนักงานตามที่ได้รับ
มอบหมาย

วิเคราะห์บทบาทของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ต่อการกิจ การศึกษาวิเคราะห์สื่อ

ในส่วนแรกของบทความนี้ ที่นำเสนอโครงการ Media Monitor ในมิติ
ที่اما การดำเนินการ ผลงาน บทเรียน และข้อเสนอต่องานการเฝ้าระวัง ติดตาม
ตรวจสอบ โดยการศึกษาวิเคราะห์สื่อ นั้น มีการระบุถึงกองทุนพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์ เป็นหนึ่งในองค์กรที่ควรดำเนินการกิจกรรมการตรวจสอบ
สื่อ การขับเคลื่อนเพื่อสร้างความตื่นตัว สนใจ และการมีส่วนร่วมในงานการ
ติดตามตรวจสอบสื่อ งานการศึกษาวิเคราะห์สื่อ ทั้งในระดับองค์กรด้านต่าง ๆ
และโดยประชาชนผู้รับ/ ผู้ใช้สื่อ และผู้สนใจทั่วไป

Media Alert นำภารกิจหลักของ Media Monitor มาดำเนินการ คือ
การศึกษาวิเคราะห์สื่อด้วยโจทย์การศึกษาที่กำหนดจากสถานการณ์ทางสังคม

และสื่อ และการรายงานผลการศึกษาทั้งข้อเสนอต่อผลการศึกษาต่อสาธารณะ โดย Media Alert ได้เสริมส่วนของการศึกษาวิเคราะห์การสื่อสารทางออนไลน์ ของสังคม ด้วยกลไกการทำสัญญาดำเนินการกับองค์กรธุรกิจที่มีผลงานด้านการ สื่อสารข่าวและข้อมูลสู่สังคม โดยปี พ.ศ. 2564 ร่วมงานกับ บริษัทบัณฑิตเซ็น เตอร์ จำกัด องค์กรบริหารเว็บไซต์ kapook.com ที่เป็นที่รู้จักกันมายาวนาน ปี พ.ศ. 2565 ร่วมงานกับบริษัท Wisesight (ประเทศไทย) จำกัด ที่มีความ เชี่ยวชาญในงานการวิเคราะห์ข้อมูลโซเชียลมีเดีย

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา Media Alert ได้สร้างผลงานที่เผยแพร่สู่สังคมได้ ดีในระดับหนึ่ง ส่วนอนาคตต่อไปของ Media Alert จะเป็นอย่างไร น่าจะเป็น สิ่งที่ฝ่ายนโยบายขององค์กร จะได้กำหนดให้ชัดเจน เพราะถ้ายังคงให้มี โครงสร้างและกระบวนการทำงานตามที่เป็นมา ก็ต้องเพิ่มภารกิจสำคัญในส่วน สำนักงาน คือ นำผลการศึกษาและข้อเสนอจากผลการศึกษาของ Media Alert ไปสร้างการเปลี่ยนแปลงตามอำนาจหน้าที่ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและ สร้างสรรค์ ที่ก็มีเครือข่ายทั้งระดับหน่วยงาน/ องค์กร สถาบันการศึกษา องค์กร สื่อ องค์กรวิชาชีพสื่อ องค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคม ภาค ประชาชน ฯลฯ คือ ทำให้ Media Alert เป็นหน่วยงานด้านการศึกษาวิเคราะห์ สื่อเพื่อผลในเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เชื่อถือได้ เป็นข้อมูลเชิง ประจักษ์ในการไปขับเคลื่อนทางสังคมในระดับต่าง ๆ ด้วยเป้าหมายเพื่อนิเวศ สื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ นอกเหนือจาก การสื่อสารผลการศึกษาต่อสังคม ในวงกว้าง อันเป็นงานเชิงการสร้างข้อมูลความรู้ เพื่อบริการสังคม มากกว่าเป็น หน่วยงานที่เน้นภารกิจการศึกษาวิเคราะห์สื่อ เพื่อการเผยแพร่ผลการศึกษา และการสื่อสารตรงกับสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษา ซึ่งต้อง

ท่อมเทพวิทยากรมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และอาจมีมิติของความเป็นกลไก
การกำกับดูแล มากกว่า บทบาทการเป็นกลไกส่งเสริมและสนับสนุน ตามภารกิจ
ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

แต่ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า ฝ่ายนโยบายยังคงให้การทำงานของ
Media Alert ต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่นำเสนอข้างต้น แต่ควรพิจารณากำหนด
โครงสร้างและบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพงานทาง
วิชาการ ที่มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ที่สำคัญ เพื่อเป็นต้นแบบการกำหนดให้มี
งานการติดตามศึกษาวิเคราะห์สื่ออย่างชัดเจนในโครงสร้างองค์กร จากเดิมที่
งานลักษณะนี้ มักเป็นงานระดับโครงการที่ขอสนับสนุนจากแหล่งทุน โดย
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ อาจจัดทำยุทธศาสตร์งานการติดตาม
ศึกษาวิเคราะห์สื่อ อย่างเชื่อมโยงกลไกงานนี้ที่กำหนดในโครงสร้างองค์กรกับ
การจัดสรรทุนตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้งานการติดตามศึกษาวิเคราะห์สื่อ
สร้างพลังของข้อมูลความรู้ สู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและ
สร้างสรรค์อย่างแท้จริง ตามแนวทางการจัดตั้งและดำเนินการงานการติดตาม
ตรวจสอบและศึกษาวิเคราะห์สื่อจากงานวิจัยที่อ้างอิงข้างต้น ที่ต้องมีงาน
การศึกษาวิเคราะห์สื่อที่มีคุณภาพ ต่อเนื่อง สอดคล้องกับสภาพสื่อและการ
สื่อสารของสังคม โดยเป็นการทำงานที่ร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะด้าน
สื่อ ด้านวิชาการ และกลไกงานการขับเคลื่อนทางสังคม โดยมีการสื่อสาร
สาธารณะอย่างกว้างขวาง ซึ่งขอบข่ายการทำงานเช่นนี้ ต้องมีการกำหนด
โครงสร้างและระบบการทำงานที่ชัดเจน มีบุคลากรและงบประมาณที่เพียงพอ
ต่อเนื่อง ไม่ใช่งานเฉพาะกิจหรืองานระดับโครงการ ทั้งนี้ ในการทำงานที่ยึดตาม
พันธกิจในการส่งเสริมสนับสนุนสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ กับ การจัดกระทำ

กับสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ ที่อาจเป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ตามสภาพการณ์การสื่อสารของสังคม จึงต้องทำงานอย่างเข้าใจในบริบททางสังคม วัฒนธรรม และการสื่อสาร ที่เปลี่ยนแปลงไป และพยายามทำหน้าที่เพื่อสร้างสมดุลระหว่างสื่อและสังคมที่เป็นอยู่ กับ สื่อและสังคมที่ควรจะเป็น ในแต่ละช่วงเวลา

เอกสารอ้างอิง

- Chaisan, W. (2003). *Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540*. (compiler and editor). Bangkok: Rule of Law.
- Healthy Media Hub. (n.d.). *Academic and legal work*. Retrieved December 25, 2022 from <https://www.healthymediahub.com/result?keyword=media+monitor&academic-and-legal&page=1>
- Media Reform Research Team. (2004). *Media reform synthesis (Media reform project): Complete research report*. Office of Thailand Science Research and Innovation.
- Phiphitkul, W. (2004). *Mechanisms for censoring media in the public sector*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Thai Media Fund. (2021a). *Annual report 2021*. Retrieved December 25, 2022 from

<https://www.thaimediafund.or.th/download/tmfannualreport2021/>

Thai Media Fund. (2021b). *2022 Media Alert seminar on the topic of “What society gets from television news: A case study of the early-late evening news presentation of digital TV” between July and September*. Retrieved from <https://web.facebook.com/100064661113249/videos/1281765159282739>

Thai Media Fund. (2021c). *The media development fund organized a seminar on extracting DNA from news or information on "mistake-distortion-malice" in Thai society to strengthen fact-checking mechanisms*. Retrieved December 25, 2022 from <https://www.thaimediafund.or.th/fact-checking/>

Thai Media Fund. (2021d). *The Media Fund has released research titled “Catch up on online trends and tweets: Interests, opinions, and emotions in the online world”*. Retrieved December 25, 2022 from <https://www.thaimediafund.or.th/trends-and-tweets/>

Wangwiwatana, S. (2015). *Media monitor, 2005-2015*. Bangkok: Media Monitor Foundation.

